

Изази суб. том.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новца.За све остале земље године
20 фран. у алату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отпранштвама новина
на коју драго пошту, а коме је
наручице, може се претплатити
код г. *Петра Рамадановића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Миле Стајића* књижара у Био-
град. Дописи се шаљу уред-
ништу. Рукописи се не враћају.
За огласе излазе се: за сваку
ријеч или за број од пет рије-
ца по 3 новца на први пут, а
за сваки даљи пут по 2 новца.

ЗВАНИЧНИ ДИО.

МИ

НИКОЛА I.

по милости вожјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ.

Одлука рускога императорско-
га Правитељства, да подигне соп-
ствени дом своме посланству на
Цетињу, сусрела се са *Нашом* дав-
нашњом жељом и испунила је *Нас*
толикијем задовољством, да смо ру-
скога императорскога Министра резид-
ента на *Нашем* Двору, Господина
Константина Аркадијевића Губастова
одмах и радо овластили, да сам иза-
бере мјесто за дом Посланства у
Нашој Престоници, које му се нај-
боље допаде.

Господин Губастов, пошто је
добро прегледао и свестрано оцијенио
сва слободна мјеста, изабрао је на
земљишту, које је славнога спомена
Кљаз-Иван-бег Црнојевић приложио
Цетинском Манастиру Св. Рожде-
ства Богородичина, оно мјесто као
најљепше и најсходније за дом руско-
га Посланства, које се 88.⁷⁵ метара
у дужину и 56 мет. у ширину, а
свега 3554.⁵⁰ кв. метара налази из-
међу варошке банте и Вејводе-Ба-
трића улице и пута.

Находећи саобразно и намјени
Књажевскога зајештатеља овога зем-
љишта *Нашем* св. Манастиру цетињ-
ском и *Нашој* жељи, да и овим мал-
им чином посвједочимо *Наше* ваз-
дашње искрено и непоколебимо при-
јатељство и благодарно признање
према Правитељству Његовога Ве-
личанства Цара Николаја II, моћно-
га и срдечнога заштитника *Нашега*,
Црне Горе и Вјере Православне, *Ми*
даривамо даяс за вјечни вијек ово
мјесто рускоме Императорском Пра-
витељству и потврђујемо дар овом
даровницом.

Дано на Цетињу, 15 маја 1900
године а четрдесете *Нашега* Кња-
жевања.

НИКОЛА I.

НЕЗВАНИЧНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— У петак вечер стигли су на
Цетиње госп. контра-адмирал А. А.
Баријев са седам официра са руске
средоземне ескадре, која је сврнула
у Груж, враћајући се из Тријесте,
гдје је допратила Њ. Ц. В. Великог
Књаза Михаила Николајевића, који
се враћа из Крфа са свадбе свога
сина Великог Књаза Ђорђа Михаји-
ловића и грчке Принцезе Марије — у
Русију. У Котору је срио г. адми-
рала г. поручик Томаш Павловић,
дворски официр, који му је био ата-
ширан, и одма су из параброда сјели
у кола, која су по њих са Цетиња
сашла. Г. адмирал је имао на рас-
положење дворска кола. На Цетињу
одсјели су у великој гостионици. У

вечер је био у част њихову објед у
царско-руској легацији. У суботу
је Његово Височанство Господар
примио у приватној аудијенцији г.
адмирала са свом његовом дру-
жином у великом салону, на Њ. В.
Књагиња, уз коју је био Њ. С. Књаз
Мирко, у свом салону. Аудијенца је
дugo трајала. За тим су пошлци у
нови Дворац, гдје су били примљени
од Њ. Њ. В. В. Престолонаследника
и Престолонаследнице, гдје су се
такођер подуже задржали. На су
посјетили Високопреосвештеног Ми-
трополита г. Митрофана, и г. адми-
рал наставио је посјете нашим вели-
кодостојницима, иностранним дипло-
матским преставницима и т. д. У
вечер је био у част госп. адмирала
велики објед у Двору, а у недељу
вечер у Дворцу Његова Височанства
Престолонаследника интимни објед.
По обједу су дошли у позориште,
гдје су дочекани од публике одушев-
љене клицањем: „Живијела Руси-
ја!“ Са преставе их је позвао Њ. В.
Господар, да се с њима опрости. У
великој гостионици дочекали су их
наши официри са закуском, гдје су
у братимљењу провели до поноћа.
У понедељњик зором кренули су са
Цетиња у пратњи свих наших офи-
цира, који су им били приредили на
Његошима ручак, па су их одира-
тили до границе, гдје су се братски
растали. Из Дубровника је г. пору-
чник Павловић, који им је био ата-
ширан, добио следећи телеграм: „Бу-
дући у пуном усхићењу са учини-
мом нам дочека, молимо вас да под-
несете благодарност и да наручите
командирима и официрима наш нај-
топлији поздрав. Адмирал Баријев,
барон Полкен и официри.“ Руска
ескадра из Гружа одма креће за
Визерту. Њ. В. Господар изволио је
одликовати г. адмирала Баријева
I-ним степеном Данилова реда; г. Ба-
рона Нолкена II-им степеном; ађу-
танта Михаила и кап. Максимова
III-јем степеном истога реда; а г. г.
лејтенанте Хохлова, Ванса, Гестека
и Киткина IV-јем степеном истога
реда.

— У недељу је било свечано
освећење темеља дома царско ру-
ске легације на Цетињу. Мјесто је
било искићено заставама руским и
црногорским. У 11 ура били су до-
шли сви позваши, а у насколо је
стојао многобројни народ. У 11.¹⁵
најприје су дошли Њ. Њ. В. В. Пре-
столонаследник и Престолонаслед-
ница, на Њ. Њ. В. В. Књаз Господар
и Књагиња и Њ. Њ. С. С. Књаз Мир-
ко, Књагињица Ксенија и Књаз Пе-
тар, сви дочекани члановима руске
легације и бурним клицањем окол-
стојећег мноштва народа Високо-
преосвештени Митрополит г. Ми-
трофан са мјеснијем свештенством
одма је отпочео религиозни обред,
који је свршио са многољетијем Њ. Њ.
В. В. Цару и Царици и свему цар-
ском Дому. Кад је спуштен први
камен Њ. В. Господар ускликнуо је:
„Живио Цар Никола!“ и присутно
мноштво одазва се бурним клицањем:
„живио!“ а војена музика руском
народном химном. Затим је Њ. В.
Господар спустио у темељ прву ка-
чицу клака, па редом сви чланови
Владачког Дома, Митрополит, ад-
мирал и г. мин. Губастов. У камену
спуштеном у темељ уклицељена је
тучна плочица са сходним натписом.

Послије овог свечаног обреда слије-
дила је закуска испод ладника на
истом мјесту направљеног. За бога-
том трпезом сјели су: сва Књажев-
ска Породица, Високопреосвештени
Митрополит, дипломатско тијело, па-
ши великодостојници, руски и наши
официри, неки виши чиновници и
неки професори. Кад је послужен
шампањца, Њ. В. Господар изгово-
рио је сходну здравицу, која је иза-
звала одушевљено клицање: „Ура!“ и
„живио Цар!“ Г. Губастов захвалио
је Њиховим Височанствима на мило-
ствивом присуству и био у здравље
Њ. В. Господара, која је здравица
била прихваћена такођер са одушев-
љеним клицањем: „Ура!“ и „Живио!“
а војена музика, која је за вријеме
трпезе развеселјавала, ове здравице
је попратила са руском па црногор-
ском химном. Како је тај дан црква
славила св. Константина, Њ. В. Го-
сподар био је у здравље Њ. Ц. В.
Великог Књаза Константина Кон-
стантиновића, као Царског замјени-
ка при кумовању на вјенчању Њ. Њ.
В. В. Престолонаследника, која је
здравица прихваћена одушевљенијем
клицањем „живио!“ Књажевска По-
родица била је испраћена до кола
члановима царско-руске мисије, па
су се сви гости редом опростили са
љубазним домаћином, г. Губастовим,
пошљивши са собом најпријатнију
успомену ове лијене свечаности.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 26 маја.

Генерал Галифе ступио је у
министарство Валдек-Русаа као рат-
ни министар с условом да се Драј-
фусова афера дигне с дневног реда,
а сад је од једном дознао, да је то
министарство иза његових леђа ра-
дило како ће опет изијети на днев-
ни ред то кобно питање, и да је и
његове стопе пратило, те је као вој-
ник пуи части иступио из тог ми-
нистарства. Тако је ово седми ратни
министар у току двије године да
одступио због тог капетана Драјфуса
— једног Јеврејина!

И ако је генерал Галифе сту-
пио био у министарство, које се
ослања на социјалистичку странку
у парламенту, ипак је војска њим
била задовољна, као храбрим војско-
вођом, који је прошао ватру иску-
ства ратнога, и који ватрено љуби
војску и Француску; и он се био
латио труднога задатка, да зашти-
ти војску од нападаја драјфусарске
завјере, а у исто доба обратио своју
пажњу на усавршавање оружја, и као
што ће се свак спомињати, прије
који мјесец дана он је изјавио у
парламенту, да ће до по године
француска војска бити наоружана
бољим оружјем него ли икоја друга
држава.

„Н. Времеја“ вели: „Галифе је
био тако увјерен у поштење својих
другова у министарству, да је ис-
крено увјеравао парламент, да не
постоје они документи, који изобли-
чавају његове другове, а који су за
тим изашли на видјело. Кад се увје-
рио у превару Валдек-Русаа, част-
номе војнику није преоставало друго
него да се удаљи од тог друштва,
кајући се доцна, што је жртвовао
толико генерала и официра, држећи

се поштено уговора, да не допушта
војсци да се мијеша у политику.
Тако се положај војске у Францу-
ској појављује у истини тешким: ово
је пети пут да се Француска увје-
рава, да ратни министар, убојењен у
несправедљивост нападаја на војску
са стране драјфусара и њихове дру-
жине, не може даље остати мини-
стром, и да сваки, који хоће да брани
војску мора чистити из министарства;
„да свакоме официру, који хоће да
што учини у заштиту војске, при-
јети опасност или оставка. Војска
дugo ћути подпосећи то чудновато
стање — тако дugo, да се и нехо-
тице многим у Француској намеће
питање: када ће бити крај томе
жалосноме положају?“

Управо жалосно стање, када се
ради, да се растроји војска, узданица
народна, и када се у гријех уписује
бити национализмом и патриотом!
Али ради расвјетљења будућности у
Француској ево доносимо, што је
рекао о томе знаменити писац фран-
цуски Ж. Леметр, председник лиге
патриота, парижском дописнику пе-
троградског „Н. Времеја“: „Ништа
сличног досада није било у историји
републике. Али управо нама ово
министарство није штетно него на-
против корисно. Наравно тешко је
потчињавати се самовољни садашњег
министарства. Али ово министарство,
подржавајући негодовање и изазива-
ње маса, потпомаже пропаганду
наших мисли. Да је на мјесто Вал-
декова министарства какав поопре-
дјељени опортунистички кабинет,
много ваљаних људи би се умирли
и заборавили политику. А сада вла-
дина политика тако је противна на-
роду, да га држи у трајној узбрка-
ности. Она изводи народне масе из опе-
анатитје, која убија народе и против
које се ми поглавито боримо.“

Дао би Бог само да рјешење
тог унутрашњег питања у Францу-
ској не буде на штету њене спо-
љашње моћи!

У почетку т. м. састала се црногорско-
турска погранична комисија у Колашину,
да ријеша разне спорове између погранич-
них Турака с једне стране и прекограничних
Срба и наших поданика с друге. На челу
комисије с турске стране је био изаслан г.
Шемседин паша, а с наше стране г. М.
Меденица, замјеник окружног капетана
колашинског. При првом састанку видјело
се да су чланови комисије задахнути нај-
бољом намјером, да се дође до споразума
и да се умири погранични народ између
себе.

Најприје се ријешили тужба колашин-
ских Турака против Прошћенаца. И тако
је Прошћенцима дата потпуна слобода да
могу без бриге одити куд год хоће.

На тужбе бјелополских Срба, да аге
своје чипије напоне, да им раде у не-
дјељне дане, па једном приликом и на само
Ускрсење, комисија је закључила, да у
будуће ниједан ага свог чипију не само
да не смије звати да му ради у недјељне
дане, него ни на мџу да га не смије
звати, што му неће надицу према погодби
платити. О чему је паша издао наредбу
одма у цијелом му подручју на кајмакане,
да се горњег рјешења морају Турци држати;
ко би пак ову наредбу прекорачио, да му
се кућа запали.

Тако су исто повољно рјешена сва
питања, која су постојала између пограни-

чног становништва наших Поља и турског Мајковца, са пристајањем и потписима обо-страним. А што се тиче међусобних покраја: једни другима су све повратили.

Пошто је комисија издала наредбу кајмакаму доњо колапинском и капетану пољском да извиде покраје и друге жалбе у њиховом подручју; а такођер и по један екземпляр правилника по којем је у будуће управљати на граници, и дужности једне и друге стране, г. Шемседин паша отишао је 14. маја у Сјеницу на десетак дана одмора.

Њ. В. Господар одликовао је г. Ше-мседин-пашу 11 степеном Даниловог ордена, а Њ. В. Султан г. М. Меденџи III сте-пеном Османлије и сребрном Илтијазом, у знак Њиховог потпуног задовољства са досадашњим радом ове комисије.

Ми се надамо, када настави даљи рад, да ће ова комисија успоставити мир и пот-пуни споразум на граници што искрено и топло желе једна и друга влада, као што најбоље свједочи резултат досадашњег рада ове комисије, чим се поново потврђују они пријатељски односи између Цариграда и Цетиња, о којима смо имали прилика ди-често са задовољством говоримо.

СА ЈУГО-АФРИЧКОГ БОЈИШТА.

Цетиње, 26 маја.

Прошле недјеље славили су у Ингле-ској улазак Робертовог у Преторију и за-робијење Кригера. Инглези су били мало пружитрили, мислећи да ће шетњом из Јаханесбурга у Преторију доћи. Прошлог петка један наш телеграм већ нам је на-вијестио борбу на путу у Преторију, ве-лећи да је Хамилтон пошао у помоћ Френ-чу, и да је битка трајала цео дан до ноћи, и ако се надостављало да су Бури проше-рани. Овога пута су нам дотађији сами казали да је испред Преторије било крва-вог отпора кад су тек онамадне у уторник Инглези улегли у Преторију. Дакле кад су се у Инглеској веселили паду Преторије, Инглези су имали још доста посла док до-не дођу. Један телеграм од предпрошлог понедељника из Лоренсомаркеза вели, да су Инглези три уре на југу Преторије, и да се генерал Бота храбро опире инглес-ком продирању. Дакле тај јуначки от-пор трајао је целих осам дана, док су Инглези у Преторију стигли. А што се тиче предсједника Кригера, он је још у Преторији био, кад се пропосно глас, да је заробљен; и тек кад је генерал Бота одлучио да одступи, Кригер је са осталим члановима владе жељезничким влаком прешао у Линдербург.

Неки листови осуђују главног запо-вједника бурске војске, што оставља непри-јатељима вароши непорушене, чим ће се непријатељ користити; али ће бити добрих узрока томе, и тек ће се послје моћи суд изрећи.

На југу инглески генерали Рундел и Бранит север су заузети, и као да им не иде најбоље ни по њихових извјештајима. Рундел је имао 25 маја по н. к. крваву битку код Сенекала по свој прилици са

Оливијером, гдје изгуби 30 мртвих и 150 рањених по инглеским вијестима. Генерал Барбант још се не миче из Ледибранда. Тако видимо Оливијера и Мајера гдје за-зимљу врло стратигичке позиције, одакле задржавају Рундела и Бранбанта, а у исто доба пазе Буре, који недаду Булеру да про-дре кроз клане Драконских гора из Натала.

На западној страни генерал Сниман, који је са 3000 Бура био око Мафенинга, стоји код Зееруста против Баден-Повела, Махона и Плумера; што значи да главном заповједнику бурске војске није требало, да му Сниман у помоћ дође. Тако ми видимо још од сјеверозапада Трансвала до југо-истока Оранжеве државе разасуту инглеску и бурску војску, што значи да Бури још дају правци на бојноме пољу водећи гверилу.

Али што је ново и доста неповољно за Инглезе, то је појава устапа у Каплан-ду. Код Дугласа усташи су напали, како из Лондона телеграфирају једно мало одје-љење инглеске војске, од које је пало 16 мртвих, и међу њима један пуковник, који је заповиједао одјељењем. На зар пуковнички заповиједају малим одјељењима? И збиља други телеграм признаје, да је било 700 Инглеза и 1000 устапа. Кад се опет појав-љују усташке чете тако велике у Капла-нду, маршал Робертс ће морати и њима озбиљнију пажњу обратити.

Тако заузевши Преторије није ни из-далека још рат близу краја.

РУСИЈА НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВУ.

Под овим насловом петроградско „Н. Време“ доноси важан чланак у облику по-лемике са „Новостима“ о разглашеном руско-аустријском споразуму од год. 1897, а оче-видио поводом говора о том споразуму у тек затвореним аустријским делегацијама. На тврђу, да се до сада тај споразум непу-навао на оба страна задовољство, петроград-ски лист проишчно опажа: „Изгледа дакле, да се Аустрија одрекла одучења у процесу држава против милановског судишта про-ише јесени на оба страна задовољство обију уговарајућих страна! Дакле је цијељ тога одрицања била подржавање оног стања у Србији, које је било 1897, а не потпуно обарање тога status quo и замјењивање његово аустријским status quo сасвим нове дјел!“ Ако се тај споразум састоји у неми-јешању у балканским стварима, то Аустрију није нимало задржало од мијешања, што признају и „Новости“ тврдећи: „да није графа Голуховског, Милана већ одавна не би било у Србији.“ Сваки уговор мора бити двостран; а уговор који једна страна испу-њава само у ономе што је њој угодно, постаје једностран на штету друге стране која га се савјесно држи.

Да видимо историју аустријске поли-тике на балканском полуострву посљедних година. Споразум руско-аустријски био је у прољеће г. 1897. Тада је у Србији била радикална влада, која се старала да побољ-ша државну економију и да изглади у од-носима са Бугарском трогове рата србијско-бугарског од 1885. Али Милан обара Си-мићево министарство и против своје ријечи долази у Србију. Што је тада слиједило у Србији, требали напомињати? Нико неће рећи, да је данашње стање у Србији то исто које је било г. 1897. Ко познаје Бал-кан, нико неће рећи, да је на њему што остало неизмјењено од г. 1897. Напротив од

рику, одакле посље дужег осуетва са за-радом враћају се леденим предјелима љу-бљеног им отачаства. Јавно васпитање та-кођер је похвале заслужно; по вицим или мањим окружним свуд су удешене школе, које, било мушко или женско, приморано је похађати; да бисте вишу важност дали њином васпитању, могу ви рећи, да Лева-зеи — француски геолог, у својој крити-ци о свјетском васпитању, ставља на пр-вом мјесту скандинавско васпитање — па посље све остале. Игрању, pjesмама и јав-ним забавама веома су одани, с тога чеш-ће припремају приватне играчке или кон-церте; овдје у вароши има и једно повеће позориште звано „Tivoli“ у којему ве пре-стављају разноврсна дјела особито народ-них писаца, међу којима данашњи Ибсен прво мјесто заузима својим похвалним тра-гедијама.

Скандинавски житељи т. ј. Норве-жани и Швеђи, већином исповиједају протестанску вјероисповијед, а има их који исповиједају њину првобитну римокато-личку вјероисповијед. Њином политичко стање, премда су се у прошлости више пута дијали против Данског господства, којему за дуго бисте потчињени, почело се осјећати почетком 19-ог вијека, када упли-вом Русије задобише данашњу им незави-сност. Будући су државни интереси свих народа, да гледају у напредак сусједне им народности, и исти по могућности спре-чавати на корист сопственог развика, то и овде Русија је гледала да поништи данску напету, а против исте сједини Шведску с Норвешком. Почетком деветнајестог ви-јека, посредством политике цара Алексан-дра I. због се рат између Финандије и Шведске, желећи тијем навести Шведску

г. 1897 на балканском полуострву почињу журне и радикалне промјене из узрока, који од искона условљавају општамак бал-канског Словенства.

„Аустрија — наставља „Н. Време“ од ријечи до ријечи — за Русију и та-миста Аустрија за балканске народности није једно исто, као што за балканске народности није једно исто Аустрија и Русија. За балканске народности Ау-стрија је велика сила а уз то још не-пријатељска: победа католичанства и првенство њемачко то је основни задатак и ваздашња пожуа аустријске политике. Осим тога Аустрија фактички присуствује на балканском полуострву посједом земље, трговином и индустријом и својом теж-њом ка Салонику. А Русија на балканском полуострву реално осуствује, али по оној истинској историјској изреци она чини добра Словенима већ тијем, што постоји, но ово то благодатно и устокојављује ује-рење у трајно подржавање и заштиту са-стране Русије нештаје за балканског Сло-вена, тек он чује да се Русија формално споразумјела са Аустријом. Он не зна ништа може знати тачно, кога се и чега на балканском полуострву тај споразум тиче, може бити њега, може бити ње-гова сусједа, али он отуда изводи општи и неизбјежни закључак, да је Русија за некога на Балкану престала посто-јати, а Аустрија да је за некога на Балкану постала потпуног господаром. Иначе, он мисли, што има Аустрија да добије од споразума, пошто је она већ по-дугосподар на многим балканским краје-вима и без икаква споразума; и туђ ди-пломатским врховима, али у свему свом животу сваки час сријетајући се са злом силом Аустрије, балкански Словен са свим природно губи свој мир и самосавлаш-вање. Да губи оно своје безбедности и сво-јих нада осјећа не само Македонци и Ср-бијанци него и Херцеговци и Бошњаци, које узнемирава Калајев режим. Њих не могу да не узнемирују гласови, које ревносно распростиру агенти аустријске политике, да је побож Русија уступила Аустрији западни дио балканског полуострва, а за себе задржала источни дио, што подиже против Русије Словене и са западног и са источног дијела балканског полуострва. За балканског Словенина Русија реално шче-зава силом руско-аустријског споразума, пошто већ не може посредовати у њихов глу-хи спор с Аустријом, који се све више и више ражиже, а Аустрија силом тог споразума већ отворено ступа у пријатељски улози. И мора се мислити о самообрани; ко може, припремају средства за отпор. То се чини за то, јер нико од балканских Словена и не помишља да се мирно потчини њемачко-католичким тежњама аустријске политике. „Русија неће рата, па га неће ни бити, али ми припремамо оружје“ — и оружје се нагомилала; и тијем у исто доба расте узбуђење и мир почиње зависити од слу-чајности. За то је сваки наш формални уговор са Аустријом о балканским посло-вима негодан за интересе мира на бал-канском полуострву. Привидно притиснуто упечатљење тог споразума не продужава се одавна, али оно дубоко растројава мјес-ни живот, потресајући у сваком Словену осјећај безбедности и обезбјеђења поли-тичког и личног. Садашње стање Србије, судба Пашива, Таушановића и свију жр-тава балканског аустрофилства за вријеме

на рат против Данске — којег би била посљедица норвешка независност; Швед-ска остављена од Финандије посредством те политике, поче се бити с Данском, која јој на Кијелском уговору уступи право над Норвешком. Норвешка у исто вријеме желећи бити независна понуди своју кру-ну данском Насљеднику Кристијану Фри-дриху, дочим — Шведска поче прелазити својом војском норвешке границе, али на-лазећи одважни отпор поче преговарати о уједињењу, до којег и дођоше.

Кристијан Фридрих по закљученим условима мораде одступити, замјенивши га Карлом XIII, који се прогласи Краљем над Шведском и Норвешком. Будући Карло XIII стар а без мушке дјене, то Швеђи бијаху изабрали за насљедника му Јована Бернадота (Jean Bernadotte француског мар-шала у Наполеоновој војсци и сина једног право-ваступника) који се год. 1814 прими круне светог Еврика и Олафа — прогла-сивши се краљем уједињене Шведске и Норвешке.

Закљученим уговорима колико Швед-ска толико и Норвешка у својим границама независне су једна од друге, једино им је Краљ знак њином јединства, од којег зависе сва главнија ријешења колико норвешког толико и шведског министарства.

По закљученим уговорима краљ је дужан већма стојати у Шведској, једино преко године мора два мјесеца провести у у Норвешкој, гдје је тада праћен својом свјетом састављеном од самих Норвежана; — јер колико њима у Шведској, толико Швеђима у Норвешкој није допуштено са-стављати пратњу краљу.

Норвешка чим је остала тако незави-сна, почела се старати за све оно што јој

аустро-руског спрсаума — зар нијесу убједљиви примјери?

„Најбоље може подржавати мир на балканском полуострву и одговарати непо-средним интересима Русије — само савр-шена и потпуна самосталност наше поли-тике у балканским пословима. Балкански Словени од некона вјерују да им Русија добро жели, и они себе осјећају тијем бе-зопаснијим, у колико им брже и потпуније може доћи помоћ и заштита Русије. Када се њима чини, да је иницијатива Русије ограничена и савезана, они се виде при-морани, да сами о себи мисле, да на вр-јеме и успјешно сачувају своја права и своје аспирације, и на мјестима отпочиње напорно супарништво великих и малих како који може и умје.... Свему томе могло би се навести довољно доказа из савремене историје балканског полуо-стрва.“

„Новости“, које од неког доба оче-видио служе аустријским интересима, одго-вориле су „Н. Времени“: „Било је доба, кад је излазак на средоземно море имао за Русију огромну важност и када јој је балкански полуострв изгледао као нешто особито привлачно. Али је то вријеме прошло и дошла су на ред питања важи-нија.“ Овако схваћање руске политике, које нам одавна тумаче изјесени листови, „Н. Време“ у свом посљедњем броју овако мушки словенски одбија од Русије:

„Гледајући на балкански полуострв само као на излазак на Средоземно море значи присто не имати појма о источном питању. Нећемо се упуштати у подробности, него рећи само, да се ми не сјећамо, да је икад било у руској штампи говора о Салонићу и о изласку на Средоземно море преко њега. Погледи „Новости“ на балкански полуострв таква је новина као да је са пеба пала у руску политичку штампу. Балкан-ски полуострв за нас је вазда био важан сасвим независно од Средоземног мора и за то не може бити замјењен никаким изласцима на друга мора и океана. Бал-кански полуострв задржава Русију у Јев-рони и прије него се она не одрече сво-је двојевроне политике, она не може поћи у Алију к „другим важним пита-њима.“ Важнијих питања од источног питања у његовом историјском развоју нема у руској политици. Свако вријеме није удобно да се ради на том питању, али првенство његовог значаја тим се ни мало не мијења. Кад би Словени били потиснути са балканског полуострва непри-јатељском силом, нама би могло бити лакше било у политичким питањима, али би се тада измјенила и она будућност Словен-ства, за коју је Русија већ примијела шо-лико тешких жртваци, али жртваци по-дотворних.“

„По миљењу „Новости“ status quo 1897 на балканском полуострву с тога се мора сма-трати неизмјењеним, што су до сада бал-канске државе остале под истим ваздаоцима и у истим границама. Овај поглед не може служити основом ни за које поље озбиљно схваћање. О културним и политичким промјенама зар се неће још судити само по посљедњем издању Almanach de Gotha! А те културне и битне промјене особито су и важне за балкански полуострв, те нарочите области свршених чинова, по којима ће се на будућим конгресима и дипломатским савјетовањима и одређи-вати права и границе балканских народ-ности.“

је корисно за општи напредак било, с тога на првом мјесту уништила је племство, почевши од самог краља па до најниже личности, поштујући као негдашњи рим-љани само име „грађанина“. Овом промјеном дала је слободан живот свакоме житељу, с чега се политички живот веома осјећа и народ је подијељен на више странака, а особито је јака републиканска — којој Ибсен с његовим социјално — филозофским говорима пристаје.

Пошто сам се упознао и прегледао варошке знаменитости, бар онолико колико ми је вријеме мог пребивања у њој допу-стило, дана 29 маја посље подна отпустао сам брзовозом у Трондеш. Дуж ове линије која траје читаве 11 сати непрестаног хода кроз средину јужне Норвешке, имао сам прилику упознати се с њеним земљиштем које је већином бреговито, обрасло сирчама, јелама и боровима; — височија брда пак још бијаху покривена снијегом; мало рав-ница којима се прође — још небијаху узра-ђене, или боље рећи — премда је већ свршетак Маја, пуноћ или клица јоште се развитком задоцнили бијаху. Гледајући око-лине, којима пролазаше брзовоз, сажаљивао сам њине житеље, тим више што се сјећах италијанског раја, у којему сам морао сно-сити велику топлоту, у мјесто које овдје напротив морао сам сносити студ, који термометар означиваше са Reomir — ова степена нав нулом.

Дуж исте линије могао сам се упо-знати са више села или племена, која су у опште била пријатна, особито шумске стациони састављене са 5-6 кућа и то већином гостионице — којих снабђеност и јевтина цијена пренерале путника јужне Јевропе. 30 Маја стигао сам у Трондеш, и

ЛИСТА К.

ПУТОПИСНЕ БИЉЕШКЕ ИЗ НОРВЕШКЕ И СПИТЦБЕРГА

од П. И. Почека

(Управљено у два писма „Родолбу“, свом пријатељу.)
(Наставак.)

Пошто сам већи дио варошке уну-трашњости разгледао, онда сам ступио на морску скелу, у којој поред великог броја трговачких пароброда видио сам и „По-ларну звијезду“ (Stella Polare), пароброд, на којему ће брзо одважни младић итали-јанске династије — Војвода Абручки, по примјору народних му славних предака, кренути у истраживање сјеверног пола. У растојању од 6 километара од Кристија-није уздиже се једно шумно брдо, с којег Краљев љетниковца „Oskarshol“ влада с погледом над цијелом околином Кристија-није. Осим лијепог погледа вриједно је видјети унутрашњост двора, којег је Оскар II, смјестивши у њему многе норвешке знаменитости, учинио музејом; доста је наменути, колико је лијепо, да домородац обичаје с поносом запитати странца: „Har de set Oskarshol“ — (Јесте ли видјели Oskarshol).

О народу могу ви рећи да је физич-но веома развијен, чим и јак, особито муш-ки, којих жутиљава боја косе или плава очих мијења их с осталима житељима сјеверне Јевропе; веома сугмарљиви с че-снимчајући у свом отачаству довољног ра-да, седе се кроз иностранство а особито у Аме-

„При свршетку „Новости“ веле, да не треба заборавањати, да је Аустрија држава три четврти словенска и да аустријски Словени поздрављају споразум с Русијом, па зашто да одбијамо те природне пријатеље и савезнике... Али аустријски Словени, који природно саучествују у зближењу између Аустрије и Русије, прије који дан су на најсуровији начин осуђивали практичку грофа Голуховског односно споразум од 1897. А у политици је питање праксе — прво питање... Гроф Голуховски говори о лојалном испуњавању обавеза, а у исто доба аустријски војени агент одједном путује по Јерменској, куда би најавно било неудобно њемачком и њингеском агенту да се појављује, а њемачки и њингески агенти путују по Македонији, куда би опет из врло јасних узрока било неудобно да се аустријски појављује. То су све случајности, које се врло чудно стичу, и „Новости“ сасвим галантно не хоћу да их виде, заклањајући се од стварности Готским Алманахом.“

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Обрана грофа Голуховскога Загреб, бачки „Обзор“ под овим насловом доноси следећи чланак:

Расправа о вањској политици трајала је у аустријској делегацији два читава дана, у петак и суботу. Министар Голуховски говорио је у понедељак последице подне, да побије приговоре, што су их против његовој политици подигли особито младочески делегати. Имао је дакле доста времена, да се приправи за свој закључак и полемични говор на обрану своје политике. Ипак, кад смо прочитали његов говор, исповиједамо искрено, да није на нас учинио онај утисак, који чине говори Билова, Салисбурна, Делкасса, па и Висконти-Веноста, према су сви они државници често присиљени на импровизацију. Венке и будимештанске новине славе у велике говор министра. Ну та прослава нама се не чини објективна. Оне славе министра и његову обрану ради страначких разлога док по нашем схваћању није било у министрову говору онога широкога погледа, који се је оправдано очекивати могао. Говор министра вањских послова одликује се неком полемичном окретношћу; но у оваковим случајевима не тражи се толика окретност, колико се траже добри и солидни разлози. Младочески делегати на пр. приговорили су министру Голуховском, да се упутије у унутарње прилике Аустрије. Он је то одлучно занекао, па је нашао неко протусловје између тога приговора и тобожњег захтјева младоческих заступника, да би се наш вањски уред упутио у унутарње прилике Србије.

Истакнувши то протусловје, министар Голуховски узео је одвише ад-литерат-ријечни младоческога делегата; јер ми мислимо, паче смо увјерени по самим његовим говорима, да младочески делегати желе, као и сви други Словени монархије, да се балканским државама пушти најшира слобода у њиховом унутарњем развоју. Други је био смисао младоческих захтјева. Тко је крив данашњем несрећном стању у Србији? Раскраљ Милан. А под чијим окриљем он стоји? Под оним аустријскога вањскога уреда, који се с њим служи као оружјем у провајању своје по-

литике. По томе стању ствари у Србији особито ако се приподоби са оним у другим балканским државама, јест најеклатантнија осуда наше вањске политике; а та политика, која је у опречи са руском политиком на Балкану, плод је баш савеза са Њемачком. Док постоји тај савез, барем у данашњој форми, наша је монархија осуђена на ову фаталну политику, коју данас води на истоку. То је смисао онога, што су рекли младочески делегати, али се гроф Голуховски није осврнуо на смисао њихових ријечи. У опће метода, којом је гроф Голуховски кушао да побије разлоге младоческе опозиције, увијек је иста у читавој његовој аргументацији. Ради тога, ако кадкада у којој појединој тачки може да сличи ватромету, не осједочана и не задовољава.

Министар вањских посала, осврћући се на ријечи, а не на дух младоческих говора, те хватајући се појединих изрека младоческих делегата, није продрио у саму језгру њихове опозиције, те не само да није порушио главни њезин темељ, него га није ни уздрмао. Не, министру вањских посала није пошло за руком, да успјешно сузбије онај приговор проти његовој политици, који се темељи на одвисности, што по постоји између нас и нутарње политике у Аустрији. Та одвисност, тај неопходни утјепај савеза са Њемачком, довела је до данашњег хаоса. Главни аргуменат грофа Голуховскога стоји се у том, да је тројни савез савез мира. Ну баш по оному, што ми знамо из историје, тај аргуменат храмље. Послије Садове покојни цар Вилим хтио је да настави своје триумфе и да допре до Беча. Тому се најживље узпротивио његов министар Бисмарк, којег је стало мук, док је цара навео, да одустане од своје намјере. Бисмарк је својим промишљаним оком већ онда увидио, да ће он требати Аустрије и да не смије ради тога тјерати мак на конач. И збиља он је требао њезине неутралности год. 1870., а још више требао њезина судјеловања последије закључка мира. Бисмарк толико остроуман и промишљан, ипак се је два пута преварио. Г. 1870. он је мислио, да је Француска јача, него што је збиља била; а последије г. 1870. мислио је, да јој је дао много тежи ударац, него што је то у истини било. Увидјевши, како се она опоравља, већ год. 1875. био је он спреман на нову навалу, прије него се опорави. Навалу је запријечила Русија. Тада Бисмарк, да не буде изолован између Француске и Русије, склопи са Аустријом савез, у који кашње повуче Италију не од љубави праму миру, него да осигура стеченине од г. 1870. и да монархију учини одвисном од Њемачке. Његов главни сарадник у том дјелу био је гроф Андриши, који је схватио сву корист, коју ће одатле имати дуализам и сву помоћ, која ће одатле доћи хегемонији Мађара.

Савез, створен и склопљен од Бисмарка, наперен је толико проти Француској, колико проти Славенима. У његове стеченине од г. 1870. нико није дирнуо; а уз то Њемачка наставила је vis-a-vis Аустрији ону политику, на коју рачуна за остварење својих далеких основа. У ту сврху њој служе и један и други савезник: и један и други промићу њемачке циљеве. Аустријски државници, који воде вањску политику, сматрају се обвезанима, да врше свој утицај, како би нутарња политика

и посљедње што су се градило по Скандинавском полуострву. Будући је ова црква служила на част не само мјесту, већ држави и народу; јер осим њене вјештачке грађе, хранила је у себи много осталих вјештачких радова и разних драгоцености што јој временом бијашу приложене од побожних особа, — то Лутерови следоватељи гледали су да је пошто по то — униште — те тим доспију сврхи њеног фанатичког подухећа, као што је напошљетку и било, — цркву су веома покварили, кроз унутрашњост све раздупали, непоштујући чак ни мошти светог Олафа које у њој пребиваху.

Данас пак иста црква поправља се, и о трошку добровољних прилога гледају да би је уздигли као што је најпријед ограђена била.

За вријеме бивше силе норвешког краљевства (X—XIII. вијека) ова је варош служила престолницом истог, из ње су гласили *Норманди*, дуж читаве три вијека, отпуштајући се низ пучину, слазили по обалама сјеверне Јевропе, па се улазили и кроз Гибелтарг — у средоземно море, особито пошље покрштења, прелазећи га читава, иђаху у Палестину и Јерусалим да се поклонне светим мјестима. У првину овн њини путови, особито по обалама сјеверног мора били су веома несигурни, јер њином разбојничком појавом и плачкањем задавали су ужасни страх свуд гдје су допрли. — Идући у Палестину као поклоци Христовога гроба — били су веома благи и нијесу никоме чинили квара; у повратку чешће пута прео Цариграда — с којим се држаху у пријатељство — прелазили су пјешке средњу Јевропу: — будући им исти пут бијаше познат из њине историје,

била у сугласју са вањском. По њихову схваћању није у сугласју, ако се не погодује Њемцима, ако аустријска пола паревине нема њемачки значај, ако власт није у рукама Њемаца. То је право знаменовање тројнога савеза, који се слави као савез мира.

На концу свога говора апелирао је министар на делегацију, ну тако, да је било очевидно, како његов позив смјера на Младочехе. Он је навео велике задатке, који чекају монархију у најближој будућности, те истакнуо потребу, да се ради тога успоставе у Аустрији нормални парламентарни одношаји. У ту сврху било би нужно, да Чеси напусте обструкцију; да се покоре напие оном стању, које је створено укинућем језичних наредба.

Апел грофа Голуховскога дакле не само да осуђује обструкцију, него индиректно одобрава дјело грофа Кларнја. Зашто гроф Голуховски није у своје вријеме исти апел управо на Њемце, кад су они водили обструкцију? Ето, Чеси нијесу обструкцијом запријечили ни избор делегације, ни избор квотне депутације; дочим су се Њемци спремали, кад се не би језичне наредбе укинуле, да своју обструкцију дотле дотјерају, како би запријечили и избор делегације.

Гдје је онда био гроф Голуховски? Он је додуше био, гдје је и данас, ну да подржава захтјев Њемаца. Захтјев пак ових био је неправедан. Што напротив траже Чеси, то је праведно. Али када би им се удовољило, тада би се Њемци узрујали, а гроф Голуховски мисли, да то не би било у савезу са његовом вањском политиком. Од Чеха се дакле тражи, да безувјетно напусте обструкцију, дочим се је удовољило главном услову, што су га стављали Њемци, кад су они обструкцију водили. Је ли то све у реду? Јасно је да није. Гроф Голуховски био је ради тога у свом апелу потпуно неспретан, јер је њим потврдио све оне приговоре, што но су Младочехи дигли противу његовој политици.

Књижевност, умјетност и просвјета.

Двадесетогодишњица пчеларског рада проф Јована Живановића. Нема ваљда ни једног пчелара и у опште Србина, који не зна за Јована Живановића, овог одличног књижевника нашег и пчелара, који је отац рационалног пчеларења у нас Срба и Хрвата. Живановић је створио пчеларску књижевност, пишући чланке о пчели и пчеларењу. Но осим тога и усмено је свакога поучавао како треба пчеларити и у томе је очигледно давао упутства за пчеларење. Његовим заузимањем основала се у Руми „Српска пчеларска задруга“. Професор Јован Живановић 35 година ради на карловачкој ерској гимназији а на богословији 25 г., уз то много година као одличан ерски књижевник. За све ово заслужује он признање цијелога народа и ми му срдачно честитамо ону прославу са жељом да дочека и педесетогодишњицу!

водили су трговину с Цариградом и с осталим јужнијим градовима, особито прије руског књаза Владимира, који им је спријечио такозвани њин пут „Veringaneg“, који се простираше руским ријекама од Балтичког до Црног мора. Дуж истих ријека били су се и населили на више мјеста, али освојењек Кијева исти књаз Владимир приморао их је на исељивање — те тада пошле његовом препоруком у Грчку. — У Грчку били су лијепо примљени и будући одважон ратници — ишљати су проти неприятеља, особито у Сицилију и јужну Италију — гдје се је највећма одликовао њип предводител — Nara! Naagdaad за вријеме збића Сицилијанске вечерје — (Vesperi Siciliani) (год. 1282), и у повратку био је веома награђен од Михаила Палеолога тадањег грчког императора.

Осим пловидба по јужним морима, Викингове пајке често су кретариле по ширини Атланског океана, отпуштајући се од Трондјема или Бергена (Bergen) допирале су до Исланда и Гренланда које су они и пронашли. Како су се населивали по јужним обалама Гренланда, јемчи се да су исти насељеници знавали и за сјеверну Америку читаве три вијека прије њена открића Кристифором Колумбом; исте насеобине, немогући се одржати на тој промјени полтарне климе, исељивали су се и најпотње изчезли с обала Гренланда, али јуда, и камо су дошли, чисто се незна.

(Наставиће се)

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 26 маја.

(Под Острог.) Његово Високопреосвештенство г. Митрополит Митрофан са пратњом отпутовао је у сриједу пут Острога на Тројичинску светковину, о којој је ту највиши скуп побожних поклоника острошког Чудотворца, Св. Василије. Преко Цетиња је прошло једно друштво побожних поклоника из Коњице и друго из Мостара.

(Личне вијести.) Познати руски публициста Горлов, дошао је на Цетиње и имао је част да буде примљен од Њ. В. Господара.

(Из поворишта.) У недјељу се по други пут представљао „Књаз Арванит“, драмски чин од Нилоле I. пред пуном кућом одабране публике. Кад су се у ложама показали Њ. С. Књаз Мирко и руски адмирал г. Вирилев са руским официрима били су од публике поздрављени топлим овацијама и бурним клицањем: „Живио Књаз Мирко!“ и „Живјела Русија!“ Ова друга преставна је извршена још боље него прва Г-ђа Крестановићка, (Фатима — Војислава) која је играла главну улогу у оном комаду, у неким моментима својом смишљеном игром и природним жаром заносила нас је до одушевљења, особито кад је јуначки казала на скупу турском, гдје бјесни гњев и очајање против њеног оца Одо-Бега, да је она воде отровала. Г. Миловановић и г. Јурковић такођер су били изазивани и оркестра живо аплаудирања.

Грахово, 18 маја 1900.

На Спасов-дан ове године навршило се четрдесет и два лѐта од срећне и славне побједне пригорске над силном и многобројном турском војском, коју тога дана покоси оштра сабља и ријез непобједног пригорског јатагана. Хиљаде Турака тога дана падоше као откоски сијена испод челичне косе, — лѐже цвијет и господства турске војске — оставивши на бојном пољу сву ратну опрему.

Силна је лѐшпина турска покрила знаменито и историјско поље Граховца, гдје тог дана — дана пресрећнога — васкрсну нови живот Црној Гори. На овом пољу никло је благодатно цвијеће славе и боље будућности црногорске, којег окропи света и мученичка крва хероја наше земље непобједне — и просу свој миомирис по свем Српству. Овдје је чврст коријен дубоко ухватио божанско дрво слободе, које је своје гране раширило по крвљу освјештаном стијењу домовине наше и преко њених граница. Са грана тог божанственог стабла, које окитише трофеји побједне, рајске душе — јуначке свеге сјени — захорише слаткопојну и величанствену химну слободе — славе и побједне наше, који се звук просу по читавом свијету и Црној Гори огласи обезбјеђени међународни живот.

Спасов-дан је двојак пражник — двострука слава наша. — Тог дана прије много стољећа наш Спас — Богочињек узнесе се с Јелеона на златнијем облацима на небо у пјечној слави својој и сједе на престо, — на трагу четрдесет и два лѐта узнијеше се са знаменитог Граховца тог нашег Јелеона — свете сјенке погинулих бораца и одлечење на густијем праменовима дима топовског и пушчаног — те бојне магле у рајске висине, праћене страшном бојном јеком топовском и пушчаном. Погинули борци опијени „најслађим душевнијем пићем“ — пићем јунаштва одлечење и ступише у храм слободе — на чији олтар припијеше свети путир препун капи драгоцјене крви своје, као љубимци Марса и одојчад Белоне да се одмарају и вјек вјекују у њиховим лонима.

Геније Црногорски тог дана огрну се свечано зрелом славе и окрупи своју главу неувелим лавором-бојним вијенцем попреканим крвљу јуначком. Геније Црногорски тог се дана узвиси и сједе са признатим владарским скипром на трон „подигнут на мрамору и на кости“ — те се заблеста пред читавим свијетом.

На овај радосни празник васкрсе славе и побједне црногорске скупн се мноштво народа из разнијех крајева на Граховца — да ту — на лицу мјеста — поклонн се блаженем сјенкама, да се у храму Свевишњег помолн за рајско насеље погинулијех бораца на бојништу Граховца. — Скупнше и ове године да пред Божијим Олтаром западе ситијење воштанице да покоју њиховијех душа мученичких; да одаду достојну славу блаженем сјенима славног и неумрлог тадањег Господара Црне Горе Књаза Данила и Великог Војводе Мирка; да одаду славу и живим јуначима Граховца поноса нашег; да се помоле Свемогућему за срећу, здравље и дуг живот нашег Узвишеног Владара — Књаза Николe — наше Династије и непобједног народа црногорског. — Послије Божије службе — орло се, пило и веселило до позне вечери. У.

Бар, 17 маја. „Није Бара до цара“ вели народна пословица. Донста тако је. Зелене маслинове шуме, хладни извори, плодне земље. Сиње море — чије вале силни источни вјетар на далеко гони. — Сваком се то мора допасти, као што се допало и Њ. Височанству Књагињи Милци Узвишеној Супруги будућег Владара старе и нове Црне Горе, што је веома мило барском становништву.

према вријеме бијаше веома влажно и хладно, пошао сам да бих се упознао с њим знаменитостима.

Трондјем (Trondhiem или древна Nidaros) налази се изнад фјорда сопственог јој имена а површно окружује је ријека Nid; броји до 23.000 становника, куће су већином грађене од дрва стога су досле пожари били веома чести; да би се избјегле сличне штете по владиној наредби данас их граде од опека, и у исто вријеме напротив пређашњих, улице се остављају веома широке. Између осталих налази се једна огромно велика дрвена кућа, за коју кажу да је прва величином на свијету, грађена од сличног материјала; иста служи за краљев боравак када дође у Трондјем особито о крунисању кад дође у њој да прими порвешку круну — светог Олафа.

Ова је варош прва исторског значаја на цијелом Скандинавском полуострву — у њој за први пут половином X-ог вијека почео се ширит Христијанство — одакле доцније по осталој Скандинавији.

Године 961 Хакан добри дође из Инглешке да би проповиједао Христову вјеру али потље врло кратког времена би убијен; њему слиједише много других лица, који готово сви имаше слично скончање; године 1030 би убијен Олаф Харалдсен (Olaf Haraldsson) којег смрт и заживотне особине проузороковаше нагли прелаз народа у Христијанство.

Олафов потомак Олаф Кире (Olaf Kyrre) подигао је цркву над гробницом већ признатог у народу светог Олафа, године 1066—1093. Иста црква би грађена по готском стилу, а богатим прилозима украшена се била толико да је превазилазила остале цркве колико својевремене — толико

Пошто сам напоменуо маслине, рећи ће читаоци како носе род ове године? Над у Бога доста добро, бива, више но што се мислило.

Што се тиче ујева, народ се доста претпао. Али се не треба тако плашити, по, чим се могне посијати, не гледајући дали је позно или као обично преорано. Јер Творац који сада шаље јесене кише. Он може и јесене дане у љетње претворити, као што се је и доседе ако и ријетко догађало. Имамо и доброга пастира који се очински брине за своје стадо и он ће наћи чаре ако будемо радише...

Карађузовић.

Телеграми Бечког „Нор. Бира“.

ПАРИЗ, 21 маја. — Сенат је усвојио предлог амнестије.

РИМ, 22 маја. — Избори мирно обављени по свој Италији. У Риму су изабрани министријални Бафели, Торланија, Сантини и републикани Барцилај и Маца. Криспи је изабран у Палерму. Изабрани су министри: Бетоло, Саламандра, Бафели, Бозели, Лакави.

БЕРЛИН, 22 маја. — Пориче се да ће Цар Вилхелм посетити Цара Фрајца Јосифа о његовом рођендану.

РИМ, 23 маја. — Званична статистика избора: 271 министријални, 89 опозиција конституционална, 68 крајње левиче, 8 независних, 39 ујих избора, 33 пензијесна.

ТЈЕНТСИН, 23 маја. — Једно одјељење казака имало је сукоб крвав са Воксерима, који су имали велико губитко. Погинуо је један официр руски и три војника, а 16 рањени.

БЕЧ, 24 маја. — Јевропски министри у Пекину сматрају положај врло озбиљним.

ПАРИЗ, 24 маја. — У министарском сајету Делкасе је изјавио да је француски министар у Пекину у сагласју са свима дипломатима, који траже енергичну заштиту иностранца. Француско бродовље окупља се у Таку.

СОФИЈА, 24 маја. — Листови дозвољају да је Књаз Фердинанд добио позив на руске маневре у септембру.

ТЈЕНТСИН, 25 маја. — Стигли су из Таку 13 инглеских војника, 50 америчких и 74 јапонских.

БЕРЛИН, 25 маја. — Рајхстаг је усвојио први чланак закона о флоти са 153 против 97 гласова.

ПЕКИН, 26 маја. — Положај све озбиљнији. Инглески министар тражио је 75 момака Заповједник китајске војске добио је наредбу да одма савлада побуну. Комуникација са Тјантсином је прекинута.

Англо-бурски рат.

ЛОРЕНЦОМАРКЕЗ, 21 маја. — Последње вијести доносе, да око 10000 Бура заузимају јаке положаје око Преторије. Кригер је још у Махададорну.

МАЗЕРУ, 21 маја. — Рунделе и Брабант околили су Буре на пет миља од Фиксбурга, који се могу избавити само у границама Вазутоланда. (?)

ЛОНДОН, 21 маја. — Робертс телеграфава из Јоханесбурга да је једна бригада стигла у Хајлбрун, борећи се на цијелом путу, изгубивши 8 мртвих и 30 рањених. Рундел је изгубио 30 мртвих и 150 рањених.

КАПИТАДТ, 21 маја. — Код Дугласа 1000 усташа напали су 700 Инглеза. Последње крвавог боја усташа су били одбијени са великим губитцима. Инглези су изгубили 15 мртвих и 30 рањених.

ЛОНДОН, 22 маја. — Јоханесбург данас се формално предао Инглезима. Робертса је допратило мало одјељење војске. Било је прије штогод сукоба. Бригада Вавел оста-

је у Јоханесбургу да уздржи ред. Остала је војска на путу у Преторију.

ЊУЈОРК, 23 маја. — Листови доносе Кригерову изјаву да ће рат бити настављен до крајности.

ЛОНДОН, 23 маја. — „Дејнекс-спрес“ доноси из Лоренцомаркеза да је била битка код Ирене, осам миља на југу од Преторије до ноћи. Буре су уздржали све положаје. Сваки дан 15 влакова са храном иду из Махададорна у Лиденбург.

ЛОНДОН, 23 маја (у вечер). Званично: Преторија окупирана.

ЛОНДОН, 24 маја. Робертс телеграфава да је на путу у Преторију наодио крвав отпор, али да су Буре били одбијени. Званични улазак биће послје подна.

ЛОНДОН, 25 маја. Окупација Преторије извршена је на најповољнији начин. Развита је инглеска застава. Војска је поздрављена топлије него ли се очекивало. (?)

ЛОНДОН, 26 маја. Инглези су изгубили код Линдлеја 2 официра и 16 момака мртвих, и 4 официра и 25 момака рањених.

Минерално-Сумпорно КУПАЛИШТЕ У СПЉЕТУ (Далмација)

Извор купалишта био је гласовитог покојног љекара д-ра Катанија, који је за више година управљао с овим непроцијењивим благом за здравље; — а садашњи су посједници: Нађи и Доброта.

Ово је купалиште поново поправљено и уређено и отворило се је на 15 Маја.

Како је опште познато ова сумпорна вода може се убројити међу прве јевропске услјед њезине снаге и лијечења. Најусуспјешније се лијече болести:

Кроничне улоге (reumatizam) зглобова и мишића, укоченост зглобова, мишица, неуралгија, жлијезде, микрорфозне и сличне болести, кроничне болести на кожи и ванске ране, лијечење последице лијечења од сифилиса, кроничне упале покошнице, еморонде, кроничне болести материце и околице, сушину ако је у почетку, парализе, болести очију, ране и тешке чирове и т. д.

Популарни купанем могу се излјечити многе тешке болести на кожи, све врсте реуматизма, мишића и зглобова, ако нијесу акутни. Код болести еморонда, неких случаја парализе, и у многим болестима живаца, учинила је ова вода права чудеса.

За унутрашњу употребу узима се ове воде на дан 1/4 литра а може се и са мало млијека или јухе, и то за одрасле а за дјecu суразмјерно. — Дјелује као лагани лијек за чишћење, тјера мокраћу, а нарочито чини да се зноји челаде и да се осјећа посве добро, што се не може постигнути тако лако никаквим другим лијеком, можда ради особитог кемичног саставка те воде.

Купалиште налази се у средини града на веома згодном мјесту, близу обале. У граду има добрих гостиона и станова уз врло јефтину цијену. У Хотелу „Grossoli i Novak“ уживају наши гости попут уз олакшину од 15%.

Излети из Сплета јесу занимљиви и чаробни, особито на Маријам, Солим, Капшасла, Омиш и на ближње Отоке, — а и шетње су дивне по просираноме и зеленоме Сплетском пољу.

Љекар је купалишта: господин др. Маринковић. Ко жели имати проспекте и знати за оне болеснике, на које је ова вода баш најусуспјешније дјеловала, нека се обрати Управи купалишта. Блатна купалишта могу се такођер добити.

Број 45 (2—3)
П. п.

ОБЈАВА.

Арсо Симонов Давидовић из Бара отишао је назад 10 година у иностранство и никоме се своме од тад јављао није. На затраживање забринуте његове фамилије умољава се сваки онај који би што о поменутом Арсу знавао, да би доставио Број 1020.

КАНЦЕЛАРИЈИ МИН. ИН. ДЈЕЛА.

(2—2)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Његово Превасходитељство министар резидент господин Костантин Аркатијевић Губастов руски посланик на Цетиње — приликом полагања темеља Царско-руског легације на Цетињу 21 ов. мј. — изволио је даровати Управи Општине вароши Цетиња за сиромаш цетињску фиорина пет стотина, на чему иста Управа остаје дародавцу вјечито благодарна.

Број 1114.

Цетиње, 24 маја 1900.

Управа

Општине Вароши Цетиња.

Број 47 (1—1)
56

ОБЈАВА.

Овим сам слободан учтиво извијестити п. п. Господу моје дојаконске госте у Црној Гори, да сам свој хотел „Stadt Graz“ премјестио из досадање куће под бр. 83 укућу госп. Ђунија под бр. 260 на пјаци Св. Николе.

Као и до сада, тако ћу се и од сада трудити, да своје поштоване госте са добрим и јефтиним јелом, свјежим пином, као и чистим вином послужим. Послуга ће у сваком погледу бити најтачнија и најсавршенија.

Спаваће су собе врло удобне, као и све просторије хотела, снабђене свим потребним материјалом. За поклоњено ми досадашње повјерење изричем своју најтоплију благодарност и молим своје миле госте, да ме изволе и у мојем новом стану хотела обилно похађати, а нека буду увјерени, да ћу ја сав свој труд уложити, да свима захтјевима у сваком погледу тачно и на потпуно задовољство одговорим!

Са поштовањем

Роберт Рајтер,

Власник хотела „Stadt Graz-a“ у Котору.

Број 36 (4—4)
147

Објава

Пошто се није нико пријавио на 1 марта текуће године да купи кућу Неша Ивановића, постојећу у линији Катунске улице у овој вароши, према издатој објави потписате Управе од 16 децембра прошле године Број 1647 преко „Гласа Црногорца“, то се поново продужује продаја исте куће до 1 јула ове године, којег ће се дана уступити понудноцу највише цијене.

Број 1034.

Цетиње, 11 маја 1900.

УПРАВА ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 44 (2—4)
69

Објава.

Кућа Милована Цаконића постојећа у овој вароши у „Иван-беговој улици“ број 10 —, поземљуша од 7 мт. и 60 см. дужине и 6 мт. и 30 см. ширине —, износи се на јавној продаји за измир дуга трг. фирме „Anglo Montenegro“ из Под-горице.

Ко би желио поменути кућу купити, нека се пријави потписатој Управи 1 августа тек. год., ког ће се дана понудноцу највеће цијене уступити.

Број 1134.

Цетиње, 26 маја 1900 год.

Управа

ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 48 (1—4)
76

ЈА АНА ЧИЛАГ

са својом 185 центиметара дугом плавом и бујном косом, која је најчешће употребљувана пуних 14 мјесеци помаду сопственог производа. Моја је помада испитана од најгласовитијих ауторитета и пронађена као једино средство против испадају косе, а постиже се сигуран успјех за раширење косе. Призната је као једно и најбоље средство за очување тјемењаче. Употребом моје помаде ојача код господи брк и коса и добију послје кратке употребе како брк, тако и коса природну свјетлост и јачину а отклања сједоху косе све до дубоке старости.

Цијена 1 судића круна 2, 4, 6 и 10.

Наруџбине се отпријем поштом сваки дан онима, који новац унапријед понаљу или привољу, да им се пошљак повећем понаљу.

Наруџбине се шаљу на:

ANNA CSILLAG

Wien. I., Seilergasse, 5.

Број 31 (7—20)
П. п.

ОГЛАС.

Видећи да телеграфски апарати (макине) и рад страда од непогоде (грмљавине); потрудио сам се и усавршио: „Громобран“ који је бољи од свијех досадашњијех.

Кад би се овај громобран употребно у раду, телеграфски апарати вазда би били отворени за радити, а неби били изложени никаквој опасности од грмљавине.

Грмљавина може учинити штету највише један новчић: опалити „пресказатељ“, који чиновник може одма замијенити и наставити рад, (изузимајући у вријеме оних удараца непогоде, те разрушавају велике зграде).

Са овим чиним до знања да ћу исти „Patent“ продати држави или фабрици, од које добијем повољне услове.

Умољавам стране листове да прештампају.

Цетиње 24/5 1900 год.

Мићо А. Иванишевић,
телеграфиста.

Број 49 (1—1)
106